

III. Зараждане и развитие на училищното дело

Преди 13 века от тук, от старопрестолна Плиска започва едно ново летоброене – българското. Започва, за да отприщи силата и творческия гений на един славянски народ.

Тук, зад каменните зидове, наред с войнската сила, необходима да защити млада България, се кове и извайва друга сила, призвана да укрети духа български – словото на българите.

Плиска, първородната! Дала подслон и убежище на учениците на Кирил и Методий. От Климент Охридски тръгва славянското слово, за да пребъде във вековете, за да въоръжи славянството с непобедимо духовно оръжие – писмеността.

Лъчът, запален в Плиска преди векове, разгаря неподозирани възможности, дарява на човечеството големи културни ценности.

Преди сто години, близо до руините на старопрестолна Плиска, родолюбиви българи запалват нов лъч – лъчът на знанието, на просветата, като откриват Първото училище.

Училището! То е заветен храм на българското слово и на българската съвест! То е стожерът, който ражда непокорство и укрепва националното самосъзнание.

Няма пътека, която да не стига до него; няма сила, която да помрачи ореола му, да намали почитта и благоговението на българина към знанието – тази светия на нашето битие.

Училището! Камбана, която пее с душата на отечеството.

Песента на тази камбана се разнася в Плиска /тогава с. Абоба / през 1902 г., когато български семейство от Карнобатско, /а по-късно от Търновско/, привлечени от обширните пасища и плодородните земи, се заселват тук.

Отваря врата първото училище, което се помещава в частна къща.
Разходите се поемат от родителите. Първата учителка е Роска
Вичева от гр. Шумен, длъжността на училищните настоятели заемат
Дечо Йорданов и Марин Божилков.
Броят на учениците се увеличава, поради което родителите отправят
молба за държавно училище. Желанието им е удовлетворено, и през
учебната 1904/1905 г. то е преобразувано в такова.
Условията за обучение са крайно лоши, помещенията – недостатъчни.
Отново се намесват родителите и извоюват разрешение за строеж на
нова здание. Същото е готово за учебната 1905/1906 г.
Скоро обаче и новата сграда се оказва тясна. Нови семейства
прииждат от селата Крамолин, Бяла черква, Полски сеновец, от
Котленския край, от Ихтиманско.
Учениците се разпределят в 4 отделения, приблизително 120 ученика.
Налага се първо отделение да учи в наето помещение в частна къща;
увеличава се учителския персонал.
Изниква необходимост от разширяване на училищното здание с още
една класна стая. Това се осъществява едва през 1912 г.
Политическата обстановка в страната определена от първата
световна война, се отразява на дейността на училището. През месец
септември 1912 г. е обявена всеобща мобилизация и учебните занятия
се преустановяват. Обявена е нулева учебна година и всички ученици
повтарят класа.
Обособяването на с. Абоба като самостоятелна община води до
увеличаване броя на учениците, който е около 120 – 130 ученика.
Налага се учениците от първо и второ отделение да водят занятия
през ден поради недостиг на помещения.
Общинският съвет откликва на нуждите на училището и дава за
училищния фонд 500 дка от общинската мера, която се разработва от
наематели и средствата се използват от училището.
През учебните 1915 – 1917 г. учениците вече наброяват около 180.
Отново помещенията не достигат и обучението се води през ден.
През 1919 г. 64 ученика не постъпват в I клас поради тази причина.
През същата година е избран първият главен учител на Абобанското
първоначално училище – учителката Мария Матеева.

Сменен е съставът на училищното настоятелство – с тайно гласоподаване е избран за председател Михаил Филипов, който поема отговорността за училището.

Цялата родителска общественост силно се вълнува от проблемите на училището, от невъзможността да се води нормално обучение поради недостиг на класни стаи. Със съдействието на околийския инспектор е свикано общоселско събрание, на което се взема решение за строеж на училищна сграда. С одобрението на министерството на народното просвещение се приема програма за трудови седмици през цялата година. На 14.05 1922 г. се провежда референдум, с който окончателно се решава въпроса за строежа.

През 1922-1924 г. се въвеждат I и II прогимназиален клас.

Училището се назовава Непълна смесена прогимназия.

Осъществяването на решението за построяване на ново училище заема първостепенно място в училищния живот. Обявен е търг, който е спечелен от предприемача Кольо Тодоров от гр. Варна.

Училищното ръководство търси начини за набавяне на средства – вземат се заеми от държавата на стойност 1600000 лв.. Провеждат се благотворителни концерти.

Изкопната работа започва на 01.07. 1923 г., кипи усилена работа, с готовност и усърдие се включват родители, учители, ученици.

За една година училището е построено.

На 15.IX. 1924 г. училищната камбана за пръв път призовава децата в новата, светла, просторна сграда, състоящо се от 7 класни стаи, 4 канцеларии и кабинети.

Сбъдва се мечтата на жители на Абоба /, а от 1925 г. с Плисков / за самостоятелно училище, което да осигури добро образование на децата им.

Обучението се води от петима учители в първоначалното училище:

Иван Рачев – гл. учител води I отделение

Петър Гинчев – IV отделение

Христо Рачев – II а отделение

Мара Гинчева – I б отделение

Мара Паприкова – III отделение,

и от 3-ма учители в Плисковската смесена прогимназия, с директор Жива Медникарова и учители Мирянка Дудункова и Стилияна Иванова.